

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา :
บทบาทของผู้ปกครอง

¹อุบล ผลจันทร์ และ ²จตุรินทร์ โตอัน

¹Ubon Phonjan and ²Jutinan To-on.

วิทยาลัยนครราชสีมา, ประเทศไทย
Nakhon Ratchasima Collage, Thailand.

¹Ubon@nmce.ac.th, ²aei78901@gmail.com

Received : December 30, 2023; **Revised** : March 23, 2024; **Accepted** : April 30, 2024

บทคัดย่อ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งของโลก ซึ่งในโลกปัจจุบันกำลังอยู่ในยุคของเทคโนโลยีและข่าวสารข้อมูล ความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกัน ทำให้ประเทศต่างๆ ในโลกได้รับกระแสวัฒนธรรมข้ามชาติ การติดต่อทางธุรกิจ เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของประเทศต่างๆ ในโลก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ประเทศไทยก็เช่นกัน เป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลจากสังคมภายนอก ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงของโลก และกำหนดทิศทางและสภาพสังคมที่พึงปรารถนาของประเทศของเรา และพิจารณาถึงคุณลักษณะของเด็กไทยของเราที่จะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในอนาคต เป็นการช่วยเตรียมให้เขาเป็นประชากรที่มีคุณภาพในสังคมนั้น โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565 – 2569) การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เป็นการปูพื้นฐานและการวางรากฐานทางการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อเด็กเติบโตขึ้นเป็นบุคลากรที่มีศักยภาพและประสิทธิภาพของสังคมด้านการศึกษา เด็กปฐมวัยถือเป็นช่วงวัยที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการวางรากฐานการพัฒนาในทุกด้าน เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มีการพัฒนาการด้านต่างๆ โดยเฉพาะสมองมีการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วที่สุด หากเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในศตวรรษที่ 21 เด็กปฐมวัยควรได้รับการปลูกฝังและเชื่อมต่อทางการศึกษาให้มีทักษะการคิด ทักษะการแสวงหา

¹อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย

²อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย

ความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการเรียนรู้เท่าทันสารสนเทศ การรู้เท่าทันสากลสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น แก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ รู้จักยับยั้งชั่งใจและมีทักษะชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ พื้นฐานและความสำคัญที่กล่าวมาทั้งหมดล้วนต้องอาศัยบทบาทของผู้ปกครองคือการอบรมเลี้ยงดูที่อยู่ภายใต้บริบทของสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ : รอยเชื่อมต่อ, โรงเรียนอนุบาล, โรงเรียนประถมศึกษา, ผู้ปกครอง

Abstract

Thailand is one of the countries in the world. In today's world we are in the era of technology and information. Ease of communication Make different countries in the world there has been a transnational cultural trend. Business dealings, economics, politics, education, and the advancement of science and technology. Including changes in various countries in the world, affecting changes in society. Thailand is the same. It is a country that is influenced by outside society. which affects various changes Therefore, we need to take into account the changing trends of the world. and determine the direction and desired social conditions of our country. and considering the characteristics of our Thai children that must be developed in line with future social conditions It helps prepare him to be a quality citizen in that society. By the National Economic and Social Development Plan No. 13 (2022 - 2026) Educational management at the early childhood level It lays the foundation and foundation for education that is extremely important. When children grow up to be potential personnel and effective members of society in the field of education. Early childhood is considered the most important and necessary period in laying the foundation for all aspects of development. Because it was a time of development in various aspects. In particular, the brain develops and learns as quickly as possible. If children are raised and organizing teaching and learning activities in a society of change that can survive in the 21st century Early childhood children are cultivated and educated to have thinking skills. Self-knowledge acquisition skills Information literacy skills Universal literacy, being able to work with others to solve problems creatively Know how to restrain yourself. and have quality life skills All of the above basics and importance rely on the role of parents. It is parenting within the context of a society of change.

Keyword : Welded joint, Kindergarten, primary school, parent

บทนำ

ศักยภาพและระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยหลายด้านยังต่ำกว่าเป้าหมายและไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ปัญญาสำคัญ เช่น การศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพ เด็กปฐมวัยยังมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าวัยเพราะครอบครัวไม่มีความรู้และขาดเวลาในการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม และเด็กวัยเรียนยังมีปัญหาด้านสติปัญญาเพราะคุณภาพการศึกษาไทยอยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับการขาดการฝึกทักษะที่แปลงความรู้สู่ทักษะที่เพียงพอ จึงส่งผลให้วัยแรงงานมีผลิตภาพการผลิต เกิดการขาดแคลนแรงงานคุณภาพแรงงานต่ำความล่าช้าในการพัฒนาเทคโนโลยี และปัญหาการบริหารจัดการ จึงเป็นข้อจำกัดในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและศักยภาพการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการสร้างรายได้และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วย และเมื่อประกอบกับคุณภาพคนที่ยังต่ำในทุกช่วงวัยที่จะส่งผลกระทบต่อเนื่องกันก็จะยังเป็นอุปสรรคสำหรับการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่พัฒนาการไม่สมวัยในเด็กปฐมวัย ผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนค่อนข้างต่ำ รวมทั้งการเลื่อนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยผ่านสังคมยุคดิจิทัล โดยที่คนไทยจำนวนไม่น้อยยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ส่งผลต่อวิกฤตค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต5 ในช่วงปี 2553 - 2557 พบว่าเด็กแรกเกิด ถึงอายุ5 ปีมีพัฒนาการ

บทความฉบับนี้เป็นการเรียบเรียงข้อมูลในสวนที่จะให้ขอคิดเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาปฏิบัติของผู้ปกครองในช่วงรอยเชื่อมต่อจากระดับชั้นอนุบาลไปสู่ระดับชั้นประถมศึกษา จากงานวิจัย เรื่องบทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา ของพัชรตน ลออปษา (2561) ที่ได้นิยามศัพท์ไว้ว่า

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่านจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีการจัดการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันตามระบบการศึกษา ทำให้เด็กต้องปรับตัวกับการเรียน และสภาพแวดล้อมใหม่

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษาในทุกช่วง เป็นช่วงเวลาที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะต้องพบกับความเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะจากบ้านไปสถานที่ต่างๆ หรือจากบ้านไปสู่สถานรับเลี้ยงเด็ก จากโรงเรียนอนุบาลไปสู่โรงเรียนประถมศึกษา พ่อแม่เป็นบุคคลกลุ่มแรกที่จะต้องเข้าใจและเตรียมพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงด้วยการช่วยเหลือ ดูแลและประคับประคองให้เด็กผ่านช่วงเวลาสำคัญนี้ไปได้ เด็กจะพบกับบุคคลที่ไม่รู้จัก สถานที่ที่ไม่คุ้นเคย ต้องไปอยู่รวมกับเด็กอื่นที่มาจากหลากหลายบริบท ซึ่งพ่อแม่หรือผู้ปกครองเองก็จะพบกับสิ่งใหม่เช่นเดียวกันกับเด็ก ดังนั้นการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่ผู้ปกครองและเด็กคงจะต้องสอดคล้องประสานกัน เพื่อช่วยนำความสุข และความสำเร็จไปสู่เด็ก ผู้ปกครองและโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชนรวมทั้งองค์กรการกุศลต่างๆ การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากผู้ปกครองมีความใกล้ชิดกับเด็กปฐมวัยมากที่สุด และเป็นส่วนสำคัญที่

จะกำหนดอนาคตของบุตรหลานและร่วมกันพัฒนาการศึกษาพื้นฐานในระดับปฐมวัยให้สอดคล้องและเหมาะสมกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน การจัดการศึกษาไม่ใช่หน้าที่ของโรงเรียนเพียงอย่างเดียวที่จะจัดการศึกษาให้กับบุตรหลาน ดังนั้น การจัดการศึกษาไม่ใช่หน้าที่ของโรงเรียนเพียงอย่างเดียวที่จะจัดการให้การศึกษาให้กับบุตรหลานและผู้ปกครองที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย พร้อมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนหรือสถานศึกษาระดับปฐมวัย ร่วมมือกับผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งอีกทั้งโรงเรียนยังจะได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในทุกๆ อย่างและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

แนวทางปฏิบัติของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา

พัชรต้น ลออปกษา (2561 : 42 – 67) ได้ศึกษาแนวทางปฏิบัติของผู้ปกครองจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ นำเสนอไว้ในงานวิจัยดังนี้

1. Peters (2010) แนวทางสำหรับผู้ปกครองในการสนับสนุนรอยเชื่อมต่อประกอบด้วย

(1) การให้การศึกษที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (2) การสนับสนุนการสร้างมิตรภาพให้กับเด็ก (3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและคุณครู (4) การให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่พร้อมแก่เด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีความสามารถในการกำกับดูแลตนเอง มีความสามารถทางภาษา ความรู้ทั่วไป และมีทักษะทางสังคมอารมณ์ที่ดี (5) การหาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนก่อนจะเปิดเรียน ด้วยการสอบถามหาข้อมูลของโรงเรียน และการพาเด็กไปเยี่ยมชมโรงเรียนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับสถานที่และบุคคลในโรงเรียน (6) การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน (7) การมีมุมมองหรือความคาดหวังเกี่ยวกับการปรับตัวเข้าเรียนของเด็ก (8) การตรวจสอบสุขภาพให้เด็กเพื่อมั่นใจว่าเด็กไม่มีปัญหาสุขภาพที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ (9) การปรับกิจวัตรประจำวันให้สอดคล้องกับการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และ (10) การปกป้องและให้ความช่วยเหลือเด็ก

2. Commonwealth of Australia (2013) ได้นำเสนอแนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมการปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อสู่โรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของเด็ก

1.1 ดานทักษะอารมณ์และสังคม

1.1.1 การสอนทักษะมิตรภาพ การสอนวิธีการแนะนำตัวกับเพื่อนใหม่ให้กับเด็ก การเล่นร่วมกับผู้อื่น ด้วยความเปนมิตรและร่วมมือกัน การคุยกับเด็กเกี่ยวกับการเป็นเพื่อนที่ดี เช่น การแบ่งปัน การผลัดกันเล่น ไขคำพูดที่เป็นมิตร

1.1.2 การส่งเสริมการแบ่งปัน และการผลัดกันเล่น การเล่นกับเด็ก ทำตามสิ่งที่เด็กนำ และสนุกไปด้วยกัน จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็ก การเล่นเกมร่วมกับเด็กจะช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะการแบ่งปัน และการผลัดกันเล่น ซึ่งช่วยให้เด็กรับมือกับความผิดหวังเมื่อเขาไม่ได้เป็นผู้ชนะในการเล่นตลอดเวลา

1.1.3 การชักชวนให้เด็กเล่นรวมกับผู้อื่น การจัดให้เด็กได้อยู่รวมกับเด็กคนอื่น การให้คำแนะนำที่ดีและการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กขณะเล่นรวมกับเพื่อนจะช่วยสนับสนุนให้เด็กสร้างมิตรภาพและฝึกทักษะทางสังคม เช่น การใช้บล็อกสร้างตึกรวมกัน

1.1.4 การให้เด็กมีส่วนร่วมในการสนทนา การพูดคุยกับเด็กและสนับสนุนให้เด็กสื่อสาร ขวยให้เด็กเรียนรู้กฎของการสื่อสาร เช่น การรอให้ถึงลำดับของตน การแสดงความคิดเห็น และการฟังโดยไม่ขัดจังหวะ

1.1.5 การช่วยเหลือเด็กในการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กในเรื่อง ความสามารถในการรับรู้ และการแสดงอารมณ์ ความเข้าใจ และการจัดการกับความรู้สึกที่หลากหลายด้วยการใช้เวลา ให้ความอบอุ่น และตอบสนองความต้องการของเด็ก การพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นและช่วยให้เด็กอธิบายและบอกอารมณ์ที่ได้รู้สึก

1.1.6 การทำความรู้จักกับครอบครัวอื่นในโรงเรียน การจัดให้เด็กได้พบครอบครัวอื่น ๆ ในโรงเรียนก่อนจะเริ่มเข้าโรงเรียน จะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ และความรู้สึกเชื่อมโยงกับชุมชนโรงเรียนได้

1.2. ดานทักษะการพึ่งพาตนเอง

1.2.1 การส่งเสริมให้เด็กทักษะในการช่วยเหลือตนเอง การส่งเสริมให้เด็กพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเอง ได้แก่ การแต่งตัว และการถอดเสื้อผ้า การรับประทานอาหาร การเข้างอแง และการขอความช่วยเหลือ จะช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองของเด็ก

1.2.2 การส่งเสริมทักษะความรับผิดชอบ การส่งเสริมให้เด็กรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเล็กๆ น้อยๆ เช่น การจัดโต๊ะอาหารเย็น การใส่เสื้อผ้าลงในตะกร้าซักผ้า จะช่วยให้เด็กมองเห็นคุณค่าในตนเอง และ สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

1.2.3 การสอนให้เด็กดูแลของใช้ส่วนตัว การส่งเสริมให้เด็กดูแลและรักษาของใช้ของตน เช่น การเก็บของเล่น การเก็บดินสอใส่กล่องดินสอ

1.2.4 การให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การให้ทางเลือกง่ายๆ แก่เด็กเพื่อฝึกทักษะการตัดสินใจซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อชีวิตที่โรงเรียนเริ่มจากการให้ทางเลือก 2 ทาง เช่น จะใส่เสื้อสีแดงหรือสีฟ้า จะรับประทานอาหารหรือกล้วยเป็นของว่าง สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กมีทักษะและมีความมั่นใจในการตัดสินใจมากขึ้น

1.2.5 การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบสังคมให้กับเด็ก การพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับกฎระเบียบการปฏิบัติตนที่แตกต่างกันไปแต่ละสถานที่ เช่น กฎในโรงเรียนอนุบาล กฎในการใช้ส้วม ว่ายน้ำให้ปลอดภัย สิ่งนี้จะช่วยให้เด็กปรับตัวกับกฎใหม่ๆ ที่เด็กต้องเรียนรู้ และสามารถปฏิบัติตามกฎที่โรงเรียนได้

1.3 ดานทักษะการเรียนรู้

1.3.1 การส่งเสริมทักษะการรู้หนังสือ และทักษะทางจำนวนเบื้องต้น การรู้ตัวเลข และตัวอักษร การนับและการเขียนชื่อตนเองของเด็ก นำเสนอมนทัศน์เกี่ยวกับการนับ และ

การรู้ตัวอักษรเบื้องต้นผ่านกิจกรรมประจำวัน เช่น การนับจำนวนของเลนบนพื้น การชี้คำขณะอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การร้องเพลง และการ

ส่งเสริมให้เด็กสนุกกับการฟังนิทาน

1.3.2 การส่งเสริมให้เด็กมีสมาธิในการทำกิจกรรม การให้เด็กนั่งและมีสมาธิกับกิจกรรมในช่วงเวลาหนึ่ง เช่น การสร้างบ้านจากบล็อก การสร้างถนนรถแข่ง การวาดรูป การตัดตัวต่อ โดยใช้การเสริมแรงทางบวก ให้ คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำเพื่อให้เด็กมีสมาธิ และสนุกกับสิ่งที่ทำ เช่น ผู้ปกครองอาจพูดกับเด็กว่า “ดูที่ขนาดของบ้านที่หนูสร้างสิ เราสามารถเพิ่มรั้วหรือสวนได้ไหม” ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสมาธิให้แกเด็กได้

1.3.3 การส่งเสริมทักษะการฟัง การอ่านหนังสือ หรือฟังนิทานผ่านแผนซีดี หรือดีวีดี เป็นวิธีที่ดีในการช่วยพัฒนาทักษะการฟังของเด็ก ถามคำถามกับเด็กเกี่ยวกับนิทานสามารถช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น ส่งเสริมทักษะความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวและการสื่อสารของเด็ก เช่น ถามคำถาม เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่จะเกิดต่อไป หรือความรู้สึกของตัวละคร เป็นต้น

1.3.4 การปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้ปกครองสามารถสั่งให้เด็กทำตามสิ่ง เช่น ใส่ถุงเท้า เก็บจานไว้ในอ่าง จากนั้นผู้ปกครองสามารถให้คำสั่งเด็ก 2 ขั้นตอน เช่น นำจานไปใส่ไว้ในอ่าง และใส่ถุงเท้า ซึ่งเด็กมักมีปัญหาในการจำคำสั่งที่มากกว่า 2 หรือ 3 ขั้นตอนต่อเนื่องในเวลาเดียวกัน

1.3.5 การให้เด็กเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ การให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นและประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน ด้วยการให้เด็กได้มีประสบการณ์ในสถานที่ใหม่ๆ เช่น การพาไปหาหนังสือในหอสมุด การเยี่ยมชม สถานที่ต่างๆ ในชุมชน และทำในสิ่งที่เด็กสนใจ เช่น การมองหาจำนวนขาของแมลง เป็นการทำให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนรู้เป็นเรื่องสนุก การมีความเชื่อในสิ่งที่เล่น เช่น การเล่นบทบาทสมมติที่ส่งเสริมการกระตุ้น จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

1.3.6 การส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ของมือและตา การใช้กรรไกรและกาว การวาดรูป การสร้างบล็อก การประกอบอาหาร เช่น การกวนและเท การขว้าง-จับลูกบอล สามารถช่วยฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างตาและมือให้แกเด็ก ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการเรียนรู้การอ่านและการเขียนของเด็ก

2. การปรับตัวของครอบครัวสำหรับการเปลี่ยนแปลง

2.1 การจัดการกับอารมณ์ และความกังวลเกี่ยวกับการปรับตัวของเด็ก การเข้าโรงเรียนของเด็กอาจทำให้ผู้ปกครองรู้สึกสูญเสียเด็กไปเพราะเด็กจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในโรงเรียน และได้รับการดูแลจากผู้อื่น เด็กสามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้ปกครองซึ่งจะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อโรงเรียนของเด็ก ถ้าผู้ปกครองแสดงความมั่นใจต่อความท้าทายที่กำลังเผชิญ และแสดงออกในทางบวก จะทำให้เด็กรู้สึกมีความมั่นใจในการเริ่มเข้าโรงเรียน ดังนั้น ผู้ปกครองควรสังเกตความรู้สึกของตนเอง เช่น ความกังวลเกี่ยวกับความสามารถของเด็กในการอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ การรับมือกับการเรียนรู้วิชาใหม่ๆ และการสร้างมิตรภาพ ความรู้สึก ตื่นเต้น ภูมิใจกับการเติบโตและการก้าวเข้าสู่ช่วงชีวิตใหม่ของเด็ก การพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าโรงเรียนของลูก จะช่วยให้ผู้ปกครองแสดงพฤติกรรมได้อย่าง

เหมาะสม การวางแผนกิจกรรมที่สนุกและผ่อนคลายจะช่วยให้ผู้ปกครองจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้

2.2 การปรับกิจวัตรประจำวันในครอบครัวให้สอดคล้องกับโรงเรียน เด็กอาจรู้สึกเหนื่อยหลังจากปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลง ผู้ปกครองมีการปรับเปลี่ยนหรือเลื่อนกิจกรรมหลังเลิกเรียนที่เคยทำออกไป ผู้ปกครองควรคำนึงถึงการปรับกิจวัตรประจำวันในครอบครัวใหม่ ถ้าผู้ปกครองทำงานประจำควรเตรียมพร้อมสำหรับการดูแลช่วงก่อนและหลังเวลาเรียน หรืออาจจัดการรับ-ส่งเด็ก

2.3 การสนับสนุนความสัมพันธ์ที่ดีกับครู และผู้ปกครองการพูดคุยเกี่ยวกับความกังวลใจ การแบ่งปันความหวังและประสบการณ์ ของผู้ปกครองในช่วงเวลาของความเปลี่ยนแปลงกับเพื่อน และครอบครัว หรือครูอนุบาลของเด็ก สามารถช่วยให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้วิธีการหรือแนวทางที่เป็นประโยชน์ ในวันแรกของการเปิดเรียน ผู้ปกครองควรเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อได้พบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ปกครอง ท่านอื่น

2.4 การติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนของลูก การแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับเด็กระหว่างครอบครัวและโรงเรียน จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวกับสถานที่ใหม่ และเป็นโอกาสที่โรงเรียนจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก เช่น ผู้ปกครองอาจหาเวลาในการสื่อสารเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน โดยการร่วมรับฟังข้อมูลและการประชุมของโรงเรียน การแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและสภาพแวดล้อมที่เด็กเคยพบมาด้วยการให้รูปถ่ายของเด็กที่โรงเรียนอนุบาล เพื่อส่งข้อมูลมายังโรงเรียน การพูดคุยกับบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับความกังวล หรือปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น เด็กกลัวการใช้ห้องน้ำ ความกังวลจากการแยกจาก และวางแผนการใช้ชีวิตของผู้ปกครองก่อนเด็กเข้าโรงเรียน เมื่อโรงเรียนเปิดผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมโดย การพูดคุยกับครูเกี่ยวกับความต้องการและความสนใจของเด็ก และอธิบายวิธีการที่โรงเรียนจะใช้ในการสนับสนุนครอบครัว การแลกเปลี่ยนข้อมูลในช่วงเย็นและกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน การหาโอกาสสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวอื่นตลอดไป การศึกษา การให้ความสนใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก การพูดคุยกับครูเกี่ยวกับการเรียนรู้และวิธีการที่ผู้ปกครองสามารถสนับสนุนเด็กที่บ้าน การถามเด็กเกี่ยวกับการเรียนและการรับรู้ความพยายามในการเรียนรู้ของเด็ก การหาโอกาสแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์กับครู และครอบครัวอื่น

3. การวางแผนและเตรียมความพร้อมของเด็กและครอบครัวก่อนเข้าโรงเรียน

3.1 การหาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนของเด็ก ได้แก่ ตารางกำหนดการต่างๆ ของโรงเรียน แผนผังอาคารเรียนของโรงเรียน ที่ตั้งของห้องเรียน ห้องน้ำ ตู้น้ำดื่ม สนามเด็กเล่น ตารางสอน เวลาเขาเรียนและเลิกเรียน ระยะเวลาพักกลางวัน สิ่งที่ต้องนำมาโรงเรียนในแต่ละวัน วิธีการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและบ้าน การดูแลของโรงเรียนก่อนเรียน - หลังเลิกเรียนสำหรับผู้ปกครองที่ทำงาน วิธีการที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกับโรงเรียน และการพบกับครอบครัวอื่น

3.2 การปรับกิจวัตรประจำวัน และการเยี่ยมชมโรงเรียน การฝึกกิจวัตรประจำวัน จะช่วยสร้างความรู้สึกปลอดภัยและลดความเครียด ในการเข้าโรงเรียน การเยี่ยมชมโรงเรียนช่วยให้เด็กคุ้นเคย มีความเชื่อมั่นกับโรงเรียน

ผู้ปกครองสามารถฝึกลูกที่จะเกิดขึ้นเมื่อไปโรงเรียน โดยใช้วิธีที่เหมาะสมกับเด็ก ได้แก่

3.2.1 การฝึกเดินทางไป และกลับจากโรงเรียนหลายๆ ครั้ง ความคุ้นเคยกับการเดินทางไปโรงเรียน เส้นทาง การทดลองไปส่ง-รับเด็กที่โรงเรียนในเวลาปกติ ช่วยให้

ผู้ปกครอง และเด็กแก้ปัญหา สภาพที่จะเกิดขึ้น เช่น เวลาที่มีรถหนาแน่น เส้นทางที่ใช้ในการเดินทาง

3.2.2 การฝึกกิจวัตรประจำวันของโรงเรียน กำหนดเวลาเข้านอน เวลาตื่นนอนที่เร็วขึ้น การใส่ชุดนักเรียน และการจัดเตรียมกระเป๋านักเรียน เพื่อให้เด็กตื่นอย่างสดชื่นและพร้อมไปโรงเรียน

3.2.3 การฝึกกิจวัตรรับประทานอาหารกลางวัน ผู้ปกครองอาจฝึกให้เด็กจัดการกับอาหารของตนเอง เช่น ไปปศุสัตว์ในสนามหลังบ้านหรือสวนสาธารณะ เด็กได้ฝึกการหยิบกล่องอาหาร จากกระเป๋านักเรียนและเปิดกระป๋องด้วยตนเอง ผู้ปกครองอาจช่วยโดยให้เด็กบอกได้ว่าจะรับประทานอะไรเป็นอาหารว่าง และอาหารกลางวัน

3.2.4 การจัดทำรายการสิ่งที่ต้องทำกับเด็ก เช่น รายการสิ่งที่ต้องทำในตอนเย็นหรือตอนเชาก่อนไปโรงเรียน อาจมีการบันทึกภาพเด็กขณะทำเพื่อให้เป็นการเรียนรู้ที่สนุก

3.2.5 แต่งนิทานเกี่ยวกับโรงเรียนใหม่และสิ่งที่จะเกิดระหว่างวัน ผู้ปกครอง สามารถวาดรูปหรือเพิ่มรูปถ่ายเขาไปขณะใช้เวลาอ่านรวมกัน สิ่งนี้จะช่วยบรรเทาความวิตกกังวล เกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดระหว่างวันได้

3.2.6 พาเด็กเยี่ยมชมโรงเรียนในวันหยุดสุดสัปดาห์หากโรงเรียนอนุญาต เด็กจะได้ฝึกการใช้อุปกรณ์การป็นพายและการเล่นในสนามของโรงเรียน

3.2.7 จัดโอกาสให้เด็กโตเล่นกับคนอื่นที่โรงเรียนเดียวกัน การได้พบเจอเพื่อนที่คุ้นเคยจะช่วยให้เด็กรู้สึกมั่นใจและผ่อนคลายมากขึ้นในวันแรกของการไปโรงเรียน และในช่วงสัปดาห์แรกของการเข้าโรงเรียน

3.3 การวางแผนช่วยเด็กรับมือกับความรู้สึกแยกจาก

ผู้ปกครองกังวลเกี่ยวกับวิธีการที่ช่วยให้เด็กรับมือกับการแยกจากกับผู้ปกครอง ในการปรับตัวให้อยู่ในโรงเรียนได้โดยไม่มีผู้ปกครอง สิ่งที่ผู้ปกครองต้องวางแผน มีดังนี้

3.3.1 วิธีการที่ช่วยให้เด็กแยกจากผู้ปกครองอย่างสะดวกสบายใจในตอนเช้า

3.3.2 การนำรูป หรือสิ่งของที่มีคุณค่าทางจิตใจของเด็กจากบ้านไปโรงเรียน

3.3.3 การรับมือการแยกจากผู้ปกครอง เช่น การพูดคุยกับเพื่อน ผู้ปกครอง การออกกำลังกาย

ผู้ปกครองควรพูดคุยกับครูอนุบาล และครูประถมศึกษาเกี่ยวกับวิธีการแยกจากกับเด็ก เช่น การตบมือ 'high five' การกอด ควรบอกเล่า และสร้างความมั่นใจให้เด็กกว่าจะกลับมา รับ เช่น เมื่อกลับบ้านแล้วไปหาเด็กๆ หรือเตรียมการดูแลหลังเลิกเรียน จะช่วยสร้างความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยให้เด็ก ควรหลีกเลี่ยงการลาที่ยืดเยื้อ เพราะจะทำให้เด็กรู้สึกทุกข์กับการแยกจาก ควรพูดในดาดบวัก และแสดงความตื่นเต้นเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กจะได้ทำเมื่อเด็กไปโรงเรียน เช่น การได้ฟังนิทาน การมีเพื่อนใหม่ เด็กจะสนใจไปในทางที่ผู้ปกครองชี้แนะ ดังนั้นผู้ปกครองต้องระวังอารมณ์ความรู้สึก และสิ่งที่จะสื่อสารกับเด็ก ผู้ปกครองต้องดูแลอารมณ์ของตน

บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียน อนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา

การปฏิบัติของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเรียนรูรวมทั้งการประสานความร่วมมือกับโรงเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง ในการเตรียมพร้อมของครอบครัวเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ช่วยให้เด็กอนุบาลมีความพร้อมทางการเรียน และสามารถปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้อย่างราบรื่น โดยเริ่มตั้งแต่ภาคเรียนสุดท้ายในโรงเรียนอนุบาลจนถึงปลายภาคต้นในโรงเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านการส่งเสริมความพร้อมของเด็ก หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการจัดโอกาสหรือกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และการปรับตัวของเด็กในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ที่จำเป็นและสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย การรับมือกับความเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้

ด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการประสานความร่วมมือกับโรงเรียนและผู้ปกครองอื่นๆ ในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เพื่อให้เด็กปรับตัวกับรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา และประสบความสำเร็จในการเรียนและดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน และการสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านการเตรียมความพร้อมของครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองในการวางแผนและการดำเนินการในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้เด็กและครอบครัวมีความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่จะเกิดขึ้น สามารถก้าวผ่านรอยเชื่อมต่อได้อย่างราบรื่น ประกอบด้วย การเตรียมพร้อมก่อนเข้าโรงเรียนและการให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน

ผู้ปกครองนั้นมีโอกาสได้รับการสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูพร้อมทั้งให้การศึกษาแก่บุตรหลานหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแล ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างให้เด็กปฐมวัย มีพัฒนาการที่ดีทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา และบุคลิกภาพ สำหรับความพร้อมในการจัดการศึกษา เมื่อเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาแล้วการเรียนรู้จะต้องมีความเชื่อมโยงหรือรอยต่อระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว เพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กอย่างต่อเนื่อง และทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อเด็ก เพราะสามารถเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงที่บ้านได้ดี การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนบ้านชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเกิดการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

บทสรุป

สำหรับการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้ปกครองจะส่งผลต่อการปรับเจตคติและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้

อย่างมีประสิทธิภาพ หากนำเอาพลังความคิดความเอาใจใส่ และการร่วมรับผิดชอบมาสนับสนุนความร่วมมือเพื่อเชื่อมต่อทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษาและบทบาทของผู้ปกครองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นสิ่งที่บ่งบอกทิศทางการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างเหมาะสมและเต็มไปด้วยศักยภาพ

เอกสารอ้างอิง

- นิติธร ปิลวาสน์. (2556). *การทดลองทางวิทยาศาสตร์ (Science experiments)*. สื่อออนไลน์ : www.taamkru.com
- พัชรรัตน์ ลออปกษา (2561) *บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสู่โรงเรียนประถมศึกษา* บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566).แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 คั่นเมื่อ 11 มกราคม 2565. จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=plan_13
- คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2561 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2561 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- Commonwealth of Australia.2013. Code of Practice and Guideline at : [http://www. Commercial. Com.ac/getatachment/legel Regulation codes/ commercial-Radio-code-Guidelines-september- 2013](http://www.Commercial.Com.ac/getatachment/legel%20Regulation%20codes/commercial-Radio-code-Guidelines-september-2013), November
- Chowa, Masa, & Turkey, 2014 for Early Childhood Development and Education Siolta, The National Quality Framework for Early Childhood Education. Dublin: CECDE